

Scenariusz lekcji języka polskiego w klasie IV

1. Temat lekcji: O siedmiu przypadkach rzeczownika.(temat zgodny z podstawą programową rozporządzenia MEN z dnia 27.08.2012r. oraz zmianami z 30.05.2014r.)

2. Cele lekcji:

poznawczy: poznanie nazw przypadków i ich pytań;

kształcący: kształcenie umiejętności odmiany rzeczowników przez przypadki

wychowawczy: dbanie o poprawność gramatyczną języka polskiego, poszerzanie wiedzy o języku narodowym

3. Cele sformułowane w języku ucznia:

- dowiesz się, czym są przypadki rzeczownika,
- dowiesz się, jak odmieniać rzeczownik przez przypadki

4. Nacobezu:

- potrafisz odmienić rzeczownik przez przypadki
- umiesz rozpoznać przypadek rzeczownika
- znasz pytania przypadków

5. Metody: aktywizujące, rozwijające różne typy inteligencji

6. Formy pracy: indywidualna , grupowa, zbiorowa

7. Środki dydaktyczne: tabele z nazwami i pytaniami przypadków, rozsypanka z nazwami i pytaniami przypadków, domino z nazwami i pytaniami przypadków

8. Treści nauczania zgodne z podstawą programową:

Świadomość językowa. Uczeń:

- 3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi;
- 4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi;

Przebieg lekcji:

I Wprowadzenie

1. Uczniowie, pracując w grupach, uzupełniają tekst z luką (wiersz) odpowiednią formą rzeczownika „koleżanka” lub „kamień” w zależności od wylosowanego wiersza (załącznik 1).

Pewnapyta w klasie.....
Co kupię trzeciejna imieniny,
Ta powiedziała: „ Spytaj czwartą,
Bo tylko z tamtą naradzić się warto”.
I dyskutują o w klasie.
Oj..... ! Czy ten problem rozwiązać da się?

Na drodze leżał ciężki,
a kołostał czarodziej Zamień.
Przyjrzał siędokładnie.
- Ależ – pomyślał – wygląda zabawnie.
Chciałbym do domu zabrać ten
Lecz iść z tym....., to wielkie strapienie.
Staął pomyślał o chwilę i krzyknął:
-! Stań się motylem!

2. Odczytanie uzupełnionych wierszy. Zwrócenie uwagi uczniom, że rzeczownik zmienia swoje formy w połączeniu z innymi wyrazami w zdaniu.

II Opracowanie nowego materiału

3. Wypisanie z wierszy form powtarzających się wyrazów na tablicy i w tabeli , którą uczniowie wklejają do zeszytu (załącznik 2) :

Nazwa przypadku	Skrót	Pytania		
Mianownik	M.	kto ? co? (jest)	koleżanka	kamień
Dopełniacz	D.	kogo ? czego ? (nie ma)	koleżanki	kamienia
Celownik	C.	komu ? czemu ? (się przyglądam)	koleżance	kamieniowi
Biernik	B.	kogo? co? (widzę)	koleżankę	kamień
Narzędnik	N.	z kim ? z czym? (idę)	koleżanką	z kamieniem
Miejscownik	Ms.	o kim ? o czym ? (mówię)	koleżance	o kamieniu

Wołacz	W.	Wołam do ciebie..., witaj!	koleżanko !	kamieniu !
--------	----	----------------------------	-------------	------------

4. Wyjaśnienie uczniom, co nazywamy przypadkami.(Zmieniające się formy rzeczowników w liczbie pojedynczej i mnogiej . Przypadek rozpoznajemy przez postawienie odpowiedniego pytania.)

5.Zapisanie tematu lekcji

6. Odmiana wyrazów „**tablica**” , „**wóz**” przez przypadki.

7. „Czy bieganie przyśpieszy przypadków zapamiętywanie?” – praca w grupach.

Uczniowie - biegacze podchodzą do tablic z zapisanymi nazwami i pytaniami przypadków i starają się zapamiętać jak najwięcej , by później podyktować pisarzowi w swojej grupie. Na koniec korektor sprawdza poprawność zapisu (załącznik 3).

III Ćwiczenia utrwalające

1. Uczniowie układają rozsypankę - praca w grupach.

Na kartonikach wypisane są przypadki i trzeba do nich prawidłowo dopasować pytania (załącznik 4).

2. Domino – kojarzenie pytań i nazw przypadków. Uczniowie układają na środku sali karteczki tak, by nazwa przypadku łączyła się z odpowiednim pytaniem (załącznik 5).

3. Uczniowie stoją w kole. Każdy uczeń otrzymał karteczkę z nazwą przypadku. Nauczyciel wypowiada pytania, a uczniowie posiadający właściwą nazwę wychodzą na środek koła. Za poprawne wykonanie zadania otrzymują kolorowe kartki , które na końcu lekcji zostaną przeliczone na oceny lub plusy (załącznik 6).

IV Praca domowa

1. Nauczę się na pamięć nazw i pytań przypadków.

2. Pisemnie odmienię przez przypadki wyraz „piłka”.

Dla chętnych: Wzorując się na wierszu analizowanym na lekcji, ułóż wiersz, w którym zastosujesz różne formy dowolnego rzeczownika.

Ocena pracy uczniów przez nauczyciela na podstawie ilości zgromadzonych przez dzieci kolorowych karteczek.

Opracowanie – Katarzyna Poloczek

(załącznik 1)

Pewnapyta w klasie.....
Co kupią trzeciejna imieniny,
Ta powiedziała: „ Spytaj czwartą,
Bo tylko z tamtą naradzić się warto”.
I dyskutują o w klasie.
Oj..... ! Czy ten problem rozwiązać da się?

Na drodze leżał ciężki,
a kołostał czarodziej Zamień.
Przyjrzał siędokładnie.
- Ależ – pomyślał – wygląda zabawnie.
Chciałbym do domu zabrać ten
Lecz iść z tym....., to wielkie strapienie.
Stanął pomyślał o chwilę i krzyknął:
-! Stań się motylem!

(załącznik 2)

Nazwa przypadku	Skrót	Pytania
Mianownik	M.	kto ? co? (jest)		
Dopełniacz	D.	kogo ? czego ? (nie ma)		
Celownik	C.	komu ? czemu ? (się przyglądam)		
Biernik	B.	kogo? co? (widzę)		
Narzędnik	N.	z kim ? z czym? (idę)		
Miejscownik	Ms.	o kim ? o czym ? (mówię)		
Wołacz	W.	Wołam do ciebie..., witaj!...		

(załącznik 3)

Mianownik	kto ? co? (jest)
Dopełniacz	kogo ? czego ? (nie ma)
Celownik	komu ? czemu ? (się przyglądam)
Biernik	kogo? co? (widzę)
Narzędnik	z kim ? z czym? (idę)
Miejscownik	o kim ? o czym ? (mówię)
Wołacz	Wołam do ciebie..., do was...

(załącznik 4)

Wycinamy dłuższe i krótsze paski z zapisem nazw i pytań tak ,aby powstała układanka.

Mianownik	kto ? co? (jest)
Dopełniacz	kogo ? czego ? (nie ma)
Celownik	komu ? czemu ? (się przyglądam)
Biernik	kogo? co? (lubię, widzę)
Narzędnik	z kim ? z czym? (idę)
Miejscownik	o kim ? o czym ? (mówię)
Wołacz	Wołam do ciebie..., do was...

(załącznik 5)

Tniemy tylko wzdłuż poziomych linii, by powstały „kostki”
domina.

Mianownik	komu ? czemu ? (się przyglądam)
Dopełniacz	kogo? co? (lubię, widzę)
Celownik	z kim ? z czym? (idę)
Biernik	o kim ? o czym ? (mówię)
Narzędnik	Wołam do ciebie..., do was...
Miejscownik	kto ? co? (jest)
Wołacz	kogo ? czego ? (nie ma)

(załącznik 6)

Mianownik

Dopełniacz

Celownik

Biernik

Narzędnik

Miejscownik

Wołacz

kto ? co? (jest)

kogo ? czego ? (nie ma)

komu ? czemu ? (się przyglądam)

kogo? co? (lubię, widzę)

z kim ? z czym? (idę)

o kim ? o czym ? (mówię)

Wołam do ciebie..., do was...

